06/09/2021

Κράτα την πίστη σου!

/ Γνώμες

Γράφει ο Μάξιμος Χαρακόπουλος

Το βράδυ του ανασχηματισμού, μετά κι από την παρότρυνση του δεσπότη μας, πήγα με τη Λίζα σινεμά και είδαμε την ταινία **«Ο άνθρωπος του Θεού».** Η ταινία δεν ιστορεί απλά τη ζωή του Αγίου Νεκτάριου, του αδικημένου ιεράρχη από την τότε ηγεσία της εκκλησίας. Είναι και μια τοιχογραφία του ελληνισμού της εποχής, τέλη του 19ου – αρχές του 20ου αιώνα. Μέσα από την αναπαράσταση του βίου του Αγίου, που υπέστη αγόγγυστα τη διαβολή, τη συκοφαντία και τις ραδιουργίες ιεραρχών του πατριαρχείου Αλεξανδρείας που φθονούσαν την αγάπη του λαού στο πρόσωπό του και φοβούνταν την άνοδό του στον πατριαρχικό θρόνο του **Αποστόλου Μάρκου,** αναδεικνύονται οι αρετές της υπομονής, της σιωπής και της ταπείνωσης. Μαζί, όμως, αποτυπώνονται και αδυναμίες, πάθη και «αμαρτίες» που συχνά χαρακτηρίζουν τον εθνικό μας βίο.

«Κράτα την πίστη σου» λέει **ο Άρης Σερβετάλης ως Άγιος Νεκτάριος** -σε μια

ομολογουμένως εξαιρετική ερμηνεία που θαρρείς πως αναδύει μυρωδιές από αγιοκέρι και βασιλικό- όταν εκδιώκεται, άνευ δίκης και απολογίας, από την Αλεξάνδρεια. Η Αλεξάνδρεια, με την τότε ανθούσα ελληνική κοινότητα, χάνεται γι’ αυτόν οριστικά, όσο κι αν προσπαθεί να βρει έναν δίαυλο επικοινωνίας με τον γηραιό πατριάρχη Σωφρόνιο -έρμαιο της «αυλής» του.

Ερχόμενος στην Αθήνα, **ο έκπτωτος μητροπολίτης Πενταπόλεως,** θα αντιμετωπίσει την καχυποψία της ελλαδικής εκκλησίας -που δεν θα εμπιστευθεί στον «στιγματισμένο» παρεπιδημούντα αρχιερέα επαρχία για να διακονήσει-, αλλά και τον επαρχιωτισμό του ελλαδικού κράτους. Όταν ο Νεκτάριος σχεδόν εκλιπαρεί για μια θέση ιεροκήρυκα, ενώ όλοι αναγνωρίζουν το χάρισμα που έχει στο κήρυγμα, ο κρατικός λειτουργός θα προφασισθεί για την άρνησή του την απουσία ελληνικής υπηκοότητας του Αγίου, καθώς γεννήθηκε στη Σηλυβρία της Ανατολικής Θράκης, εκτός των ορίων τον ελληνικού κράτους. Έκπληκτος θα αναρωτηθεί εκείνος: «αν δεν είμαι Έλληνας, τι είμαι»; Την ίδια «υποδοχή» έτυχαν σε πολλές περιπτώσεις και οι παππούδες μας που ήρθαν πρόσφυγες από τη Μικρασία. Για κάποιους ήταν ανεπιθύμητοι… τουρκόσποροι. Για άλλη μια φορά βλέπουμε να αναβιώνει η αντίθεση των «αυτοχθόνων» έναντι των «ετεροχθόνων», όπως αποκαλούσαν οι ελλαδίτες τους Έλληνες των αλύτρωτων περιοχών, για τους οποίους την επαύριον της Επανάστασης του ’21 διατυπώθηκε η άποψη ότι δεν είχαν θέση στη διοίκηση και τον κρατικό μηχανισμό του νεότευκτου ελληνικού βασιλείου. Για τον Άγιο βρίσκεται τελικά μια θέση ιεροκήρυκα σε απομακρυσμένη ενορία της Εύβοιας, την οποία κανείς δεν ήθελε. Δεν θα στεριώσει εκεί, καθώς κάποιοι «φροντίζουν» η διαβολή από την Αλεξάνδρεια να τον ακολουθεί όπου πάει, αλλά θα αναμορφώσει ως διευθυντής τη Ριζάρειο Εκκλησιαστική Σχολή και εντέλει θα αποσυρθεί στην Αίγινα, όπου θα ιδρύσει γυναικεία μοναστική αδελφότητα, αντιμετωπίζοντας μέχρι το τέλος της ζωής του το στίγμα της συκοφαντίας.

Η Γέλενα Πόποβιτς μας πρόσφερε ένα ποιοτικό, υψηλής αισθητικής έργο, το οποίο «καθαγιάζει», με τη μοναδική ερμηνεία της ασκητικής μορφής του Αγίου Νεκταρίου, ο Άρης Σερβετάλης. Ο πολυγραφότατος Άγιος του 20ού αιώνα έφυγε με το παράπονο της άδικης απομάκρυνσης από την Αλεξανδρινή εκκλησία. Ωστόσο, μαζί με τους τίτλους τέλους ο θεατής βλέπει τη «Συνοδική Διαγνώμη» του πατριαρχείου Αλεξανδρείας, στις 15.01.1998 επί μακαριστού πατριάρχου Πέτρου, με την οποία η εκκλησία ζητά συγχώρεση «δια τον διωγμό και την αδικωτάτην κατ' αυτού μήνιν, επηρεία του πονηρού…». Έτσι υπήρξε και κανονική αποκατάσταση του Αγίου ως ιεράρχη του Αλεξανδρινού θρόνου. Είχε προηγηθεί, βέβαια, το 1961 η αγιοκατάταξη του Νεκταρίου Κεφαλά από το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως στη χορεία των Αγίων της Ανατολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας.

Γράφτηκε εύστοχα από τον κριτικό κινηματογράφου Ιάσονα Τριανταφυλλίδη ότι «στο τέλος της ταινίας δεν ξέρεις αν πρέπει να χειροκροτήσεις ή να κάνεις τον σταυρό σου». Κοίταξα γύρω μου και το κοινό μόνο του «κατηχητικού» -όπως κάποιοι το εννοούν- δεν ήταν. Κατά βάση νέα παιδιά παρακολουθούσαν με… θρησκευτική ευλάβεια μια ταινία ύμνο στην αξία της υπομονής, της ανεξικακίας και της αλληλεγγύης. Ως επιμύθιο κρατώ τα λόγια του Αγίου από τα χείλη του Άρη Σερβετάλη: «κράτα την πίστη σου». Όσο κι αν αδικήθηκε, σηκώνοντας τον σταυρό της συκοφαντίας, ο Άγιος Νεκτάριος δεν έχασε την πίστη του στον Θεό, ούτε και απώλεσε την ειρήνη με τον εαυτό του, αφήνοντας το δηλητήριο του μίσους να φωλιάσει μέσα του. Αξίζει να την δείτε!

Ο Μάξιμος Χαρακόπουλος είναι Γενικός Γραμματέας της Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας, βουλευτής Λαρίσης της Νέας Δημοκρατίας, πρώην υπουργός.